

Μάχη του Κιλκίς: ανύπαρκτη για τα σχολικά βιβλία Ιστορίας

Γράφει ο Δημήτρης Νατσιός (Δάσκαλος - Κιλκίς)

«Όλα τα είχα προβλέψει, τα είχα σκεφθεί, όλα εκτός από την τρέλα των Ελλήνων». Ν. Ιβανώφ, Βούλγαρος στρατηγός, στη μάχη του Κιλκίς.

Έχω ενώπιόν μου τρεις, ας το ονομάσουμε έτσι, γενεές βιβλίων ιστορίας της Στ' Δημοτικού. Το πρώτο, το οποίο μόρφωνε τους μαθητές μας ως το σχολικό έτος 2005-2006, με τίτλο «Στα νεότερα χρόνια» και είχε πρωτοεκδοθεί το 1983, αν θυμάμαι καλά. Το δεύτερο είναι το “κοπρώνυμον”, το βιβλίο της κ. Ρεπούση, μνημείο γραικυλισμού, το οποίο-ευτυχώς- μόλις για έναν χρόνο μόλυνε με τις αναθυμιάσεις του τις σχολικές αίθουσες. Το τρίτο, με τίτλο «Ιστορία του νεότερου και σύγχρονου κόσμου», είναι αυτό που διδάσκουμε.

Από τα τρία, ή μάλλον δύο βιβλία, το καλύτερο, που αναδίδει και την ευωδία της ιστορικής μας παρουσίας και το καταλληλότερο, για την ηλικία των παιδιών λόγω γλώσσας και ιστορικών πηγών, είναι το πρώτο. Το τιμώ δεόντως. Πολλές φορές φωτοτυπώ σελίδες του και τις μοιράζω στους

μαθητές μου. (Μακάρι να βρεθεί τρόπος να εκτυπώσουμε μερικές χιλιάδες αντίτυπα, γιατί θα χρειαστούν οίγουρα. Με τούτους τους καντιποτένιους εθνομηδενιστές που μπλέξαμε, το μάθημα της Ιστορίας, από «πολύτιμος φύλακας της πείρας του παρελθόντος», όπως έλεγε ο αείμνηστος καθηγητής Απ. Βακαλόπουλος, θα καταντήσει μέσο προπαγάνδας και επιβολής της νεοταξικής ανομίας και πλάνης).

Αυτό όμως που προκαλεί κακή, χειρίστη εντύπωση είναι ότι και στα τρία βιβλία -χάριν... «οικονομίας» συμπεριλαμβάνω και το ρεπούσειον άγος, μιας και φέρει «σφραγίδα» του υπουργείου Παιδείας -απουσιάζει, έστω και ως απλή αναφορά και νύξη, η φονικότερη, κρισιμότερη και ενδοξότερη μάχη της νεοελληνικής ιστορίας: η μάχη του Κιλκίς.

Στο πρώτο βιβλίο ιστορίας, στο οικείο κεφάλαιο, με τίτλο «Οι Βαλκανικοί πόλεμοι», σελ. 195, διαβάζουμε: «Η Βουλγαρία δεν έμεινε ικανοποιημένη από τα εδάφη που πήρε, γι' αυτό ήρθε σε σύγκρουση με τους πρώην συμμάχους της, Έλληνες και Σέρβους. Οι Έλληνες σημείωσαν επιτυχίες εναντίον των Βουλγάρων και πήραν την Ανατ. Μακεδονία». Στην σελ. 196 παρατίθεται ένας χάρτης, όπου καταγράφονται τα σπουδαιότερα πεδία των μαχών, με το Κιλκίς προκλητικά να απουσιάζει και στην επόμενη σελίδα το γράμμα ενός πολεμιστή από την απελευθέρωση των Ιωαννίνων.

Στο δεύτερο, της Ρεπούση το «κατόρθωμα», στο κεφάλαιο για τους «Βαλκανικούς πολέμους», διαβάζουμε στην σελίδα 94: «Ο ελληνικός στρατός καταλαμβάνει εδάφη της Μακεδονίας και της Ηπείρου...». (Η κυρα-Μαρία και οι ομοϊδεάτες της αφού “λιώσαν τα νιάτα τους” στις καταλήψεις, εξέλαβαν τις απελευθερωτικές μάχες του στρατού μας ως κάτι παρόμοιο. Το κακό είναι ότι επανακάμπτουν και ... καταλαμβάνουν τις ποικιλώνυμες επιτροπές και «συναγωγές» αναθεώρησης-καρατόμησης των σχολικών βιβλίων. Και έσται η εσχάτη πλάνη χείρων της πρώτης...

Στις επόμενες δύο σελίδες που αφιέρωνε στους βαλκανικούς πολέμους, φιλοξενούνται, στην πρώτη, χάρτες που δείχνουν την Ελλάδα μετά τις «καταλήψεις» εδαφών. Στην τελευταία, σελ. 96 περιέχονται δύο φωτογραφίες. Το «Γενί τζαμί» και το «Μπέη χαμάμ» της Θεσσαλονίκης. (Ας κάνουν μια βουτιά στο Αιγαίο και ας περάσουν απέναντι όλοι αυτοί οι ισλαμολάγνοι, να χορτάσει το μάτι τους τζαμιά και ... χαμάμια. Ίσως πρέπει να σκεφτούμε σοβαρά μια νέα ανταλλαγή, όχι πληθυσμών, αλλά ιστορικών. Όταν γράφεις, για παράδειγμα, «συνωστισμός στο λιμάνι της Σμύρνης», πρέπει να σε δει ένας καλός... ιστορικός. Αυτό ούτε Τούρκος ιστορικός δεν διανοήθηκε να το γράψει).

Το τρίτο βιβλίο, το τωρινό, στο ίδιο κεφάλαιο, για το οποίο αφιερώνονται τέσσερις σελίδες (186-189), γράφει:

«Η ρύθμιση των συνόρων ανάμεσα στα βαλκανικά κράτη προκάλεσε τον Β' Βαλκανικό Πόλεμο, τον Ιούνιο του 1913... Ο ελληνικός στρατός κέρδισε σημαντικές νίκες και κατέλαβε (δυστυχώς και εδώ το ίδιο απαράδεκτο ρήμα και όχι απελευθέρωσε), την υπόλοιπη κεντρική καθώς και την Ανατολική Μακεδονία...». Πουθενά στις τέσσερις σελίδες δεν θα βρεις την λέξη Κιλκίς. Καμμία αναφορά στην τριήμερο εποποιΐα!!

Στην σελίδα 188, έχει μια ακατανόητη και εντελώς άσχετη με τους Βαλκανικούς Πολέμους παραπομπή. Γράφει για τα δικαιώματα των γυναικών και για τις λεγόμενες «σουφραζέτες» της Βρετανίας.

Έχω στην κατοχή μου ένα βιβλίο σπάνιο και δυσεύρετο. Τιτλοφορείται: «Αθάνατη Ελλάς» και υπότιτλο «Επικάϊ συρράξεις των Ελλήνων και των Βουλγάρων». Συγγραφέας του ο Δ. Καλλίμαχος, εθελοντής ιεροκήρυκας της Ε' Μεραρχίας Πεζικού, που αρίστευσε με τον ηρωισμό της κατά την μάχη του Κιλκίς-χωρίς καμμία να υστερήσει. Ο εθελοντής ιεροκήρυκας συμμετείχε, όχι με το καριοφίλι αλλά με το πετραχήλι, στις μάχες του στρατού, ιδίως στο Κιλκίς, και το 1942 εξέδωσε το

βιβλίο στην Νέα Υόρκη, σε έκδοση του «Εθνικού Κήρυκος» της ιστορικής ομογενειακής εφημερίδας. Το βιβλίο είναι συγκλονιστικό, το μελετάς με δάκρυα, μελετάς τα λαμπρά παλληκάρια... Στην σελ. 83 διαβάζω στις σημειώσεις του μετά την μάχη:

«Ο απέραντος χώρος του θεάτρου της μάχης ωμοίαζε προς μακελλεῖον. Και όταν αντίκρυσα την φρικιαστικήν εικόνα καμμένων σπαρτών και ψημένων σωμάτων και είδα σκοτωμένους με την λόγχην στα χέρια και με αποκρυσταλλωμένην εις το πρόσωπον την ψυχολογίαν της ορμής και της χαλυβδίνης αποφασιστικότητος, εδάγκασα ασυναισθήτως τα χείλη αποθαυμάζων.

Αγγελιαφόρος της Δ' Μεραρχίας εστάθη και ήκουσα να απαγγέλη:

**«Στου Κιλκίς την ολόμαυρη ράχη
περπατώντας η Δόξα μονάχη
μελετά τα λαμπρά παλληκάρια
και στην κόμη στεφάνι φορεί
γινωμένο απ' ολίγα χαρτάρια
πούχαν μείνη στην έρημη γη».**

(Η μάχη διεξήχθη 19-21 Ιουνίου 1913 εν μέσω φοβερού καύσωνος. Τα σιταροχώραφα του Κιλκίς, εξαιτίας των οβίδων, πήραν φωτιά. Πολλοί βαριά τραυματισμένοι στρατιώτες μας ανήμποροι να κινηθούν, ήταν και σε νηπιώδη κατάσταση το σώμα τραυματιοφορέων, κήκων ζωντανοί).

Πόσα ήταν τα λαμπρά παλληκάρια που έπεσαν υπέρ πίστεως και πατρίδας; 8.828 αξιωματικοί και στρατιώτες μεταξύ αυτών εννέα διοικητές ταγμάτων και συνταγμάτων που πήγαιναν μπροστά για να εμψυχώσουν τους μαχητές.

Μεταξύ αυτών και ο συνταγματάρχης Καμάρας, «ευσεβής, φιλεύσπλαχνος, αγαθώτατος ευθύς και ειλικρινής και πράος». Τραυματίζεται θανασίμως από βλήμα οβίδας. Διαβάζω:

«Γονατίζει ο ευγενικός συνταγματάρχης και με το λάμπον ξίφος του ακόμη εις τα χέρια απευθύνει προς τους άνδρας του τον τελευταίον χαιρετισμόν:

-Θάρρος, παιδιά, θάρρος, γενναίοι μου!

Το αίμα τρέχει κρουνηδόν από το τραύμα και ο Καμάρας σωριάζεται. Όταν μετεφέρετο προς τα χειρουργεία, ατενίσας διά τελευταίαν φοράν τους άνδρας του εδάκρυσε και είπε:

-Αχ, που σ' αφήνω σύνταγμά μου! Σας χαιρετώ καλά μου παλληκάρια και με την ευχή μου όλοι εμπρός να δοξάσετε την τιμημένη μας πατρίδα». (σε. 71).

Ίδια περιγραφή και μάλιστα γραμμένη από τον γιο του, στρατιώτη τότε, έχουμε και για τον ηρωικό θάνατο του συνταγματάρχη Καμπάνη. Και για τον σχη Παπακυριαζή που ήταν σύγγαμβρος του άλλου αετού, του ήρωα των ηρώων, Ιωάννη Βελλησαρίου, που και αυτός σε λίγες μέρες σκοτώθηκε. Παραθέτω τα ονόματα και των άλλων επτά αθανάτων ηρώων συνταγματαρχών, διοικητών μονάδων: Καραγιαννόπουλος, Κορομηλάς, Διαλέτης, Κουτήφαρης, Κατσιμήδης, Ιατρίδης, Χατζόπουλος. Και αναγκάστηκε το στρατηγείο να διατάξει να βγάλουν τα διάσημα, γιατί δεν θα έμενε κανείς ζωντανός. Οι Βούλγαροι σκοπευτές αυτούς σημάδευαν.

Την ίδια ανδρεία έδειξαν και οι απλοί στρατιώτες. Είναι χαρακτηριστική η σκηνή που περιγράφει ο Καλλίμαχος. Στρατιώτης του 22^{ου} Σ.Π. τραυματίζεται στο χέρι. Του λένε να φύγει για το χειρουργείο.

«-Τι έκανε, λέει; Για μια τσουγκρανιά να φύγω; Το παλιοτόμαρό μου βαστάει ακόμη. Και συνεχίζει

τον αγώνα. Παίρνει δεύτερο βόλι και εξακολουθεί να μάχεται και το δεύτερο τραύμα γίνεται τρίτο και έπεται συνέχεια.

Όταν δεν ήταν δυνατόν πλέον να συνεχίσει τον αγώνα, λέει:

«-Μωρέ δεν μπορούσα να είχα κι άλλο παλιοτόμαρο, να βγάλω αυτό το τρυπημένο και να βάλω το καινούργιο;». (σελ. 76).

Με εκείνα τα ηρωικά... παλιοτόμαρα είναι ραμμένη η γαλανόλευκη. Τα τωρινά όντως παλιοτόμαρα την μαγαρίζουν, σβήνοντας το «ελευθερία ή θάνατος» των εννέα λωρίδων και βάζοντας στην θέση τους τις πολύχρωμες μπογιές της διαστροφής...

Η μάχη του Κιλκίς έκρινε την τύχη της Μακεδονίας, της Ελλάδος όλης. Χάθηκε ο ανθός τότε του Γένους. Μια ελάχιστη μνημόσυνη αναφορά στα βιβλία ιστορίας του δημοτικού σχολείου δεν αξίζουν τόσοι ήρωες; Οι σουφραζέτες της Αγγλίας είναι σπουδαιότερες; Ζω στο Κιλκίς και ντρέπομαι, όταν έρχεται η ώρα να διδάξω τους Βαλκανικούς Πολέμους. Λέω στους μαθητές μου ότι αν σκάψουμε την αυλή του σχολείου μας θα βρούμε κόκκαλα Ελλήνων ιερά. Τονίζω την σπουδαιότητα της μάχης, διαβάζουμε μεγαλειώδεις σκηνές θυσίας και αντρείουσνης. Και πας στο βιβλίο και αντικρίζεις την σιωπή και την περιφρόνηση. Γιατί;

Τους διαβάζω ένα ωραίο, παλιό κείμενο, μαθητή σε σχολείο του Κιλκίς λίγα χρόνια μετά την μάχη:

«Ένα απέραντο “Εθνικό Νεκροταφείο”, που κρύβει στα σπλάχνα του τα κορμιά χιλιάδων παλληκαριών, είναι ο τόπος μας. Και πάνω στα κορμιά αυτά στήθηκαν τα θεμέλια αυτής της πόλης. Και το σιτάρι που φτιάχνει το ψωμί μας θειεύει και μεστώνει ρουφώντας από τη γη αίμα αντί για νερό.

Κάθε λόφος γύρω μας κι ένας “κρανίου τόπος”. Κάθε χωράφι κι ένας «αγρός αίματος» για να χρησιμοποιήσω τους χαρακτηρισμούς του Ευαγγελίου που τόσο ταιριάζουν στην περίπτωση.

Τα πρώτα χρόνια, τ' αλέτρια που όργωναν τη γη, έφερναν στην επιφάνεια λευκά κόκκαλα, “κόκκαλα Ελλήνων ιερά”, αντάμα με σκουριασμένες ξιφολόγχες και δερμάτινες παλάσκες περασμένες σε ζωστήρες που έζωναν, κάποτε, λυγερά σώματα παλληκαριών. Κι όλοι μας, λίγο-πολύ, έχουμε να θυμόμαστε πως κάποτε, σκάβοντας τις αυλές των σπιτιών μας είχαμε βρει σκουριασμένα όπλα κι ανθρώπινα κόκκαλα.

Σαν στοιχειωμένος έμοιαζε το τόπος μας και τα παιδιά φοβόταν να βγούν το βράδυ από τα σπίτια τους.

Θυμάμαι τους πρώτους περιπάτους που κάναμε με το νηπιαγωγείο, εκεί κοντά στους πρόποδες του Άη-Γιώργη. Η δασκάλα μας έλεγε ότι οι παπαρούνες στον τόπο μας είναι πιο κόκκινες από αλλού “γιατί παίρνουν το χρώμα τους από το αίμα των σκοτωμένων παλληκαριών”. Κι εμείς διστάζουμε να τις κόψουμε, από φόβο, μήπως και ματώσουμε τα χέρια μας».

(Στ. Λίβα «Η παλιά, μικρή μας πόλη», σελ. 179, Αθήνα 1988).

Αυτή είναι η πατρίδα μας, λέω των παιδιών. Ένας «αγρός αίματος». Αυτός ο αγρός, η Ιστορία και η Πίστη μας, είναι γεμάτος άνθη μυρίπνοα, οι άγιοι και οι ήρωές μας. Τέτοια άνθη, σαν αυτά που φυτρώνουν στην ματοθρεμμένη γη της Μακεδονίας μας, δεν τα κόβεις, τα καμαρώνεις και τα στολίζεις στο Εικονοστάσι του Γένους και της Εκκλησίας, “εκεί να λειτουργούνται”.

21.06.2017

Πηγή: www.antibaro.gr/